

Recensie: Marie Antoinette ★★★★1/2****1/2

Stadsschouwburg Antwerpen
zaterdag 23 maart 2019

foto © Olivier Houeix

Recensie:

Na Beauty and the Beast vorig jaar stond Malandain Ballet Biarritz dit weekend opnieuw in de Stadsschouwburg Antwerpen, deze keer met de voorstelling Marie-Antoinette. Al 20 jaar tekent het Franse gezelschap voor neoklassiek ballet. Deze keer kozen ze naast Orphée et Eurydice van Gluck voornamelijk voor werk van Joseph Haydn dat de choreografieën begeleidt. Zo passeerden onder andere diens zesde, zevende, drieënzeventigste en achtste symfonie terwijl de dansers het verhaal van Marie-Antoinette al dansend in beeld brachten. Het leverde een levendige, luchtige, opgewekte, strakke en speelse voorstelling op waarbij Thierry Malandain geheel volgens de traditie hofdanses opvoerde waarbij geometrische lijnvoering centraal stond en die voorzag van een hedendaags, modern jasje. Knipogen deed de choreograaf overigens meermaals. Zo integreerde hij de recente danshype "de swish swish" even in de zesde symfonie van Haydn en zagen we hem niet veel later in een duet refereren naar 'Tchaikovsky' van Boris Eifman wanneer een vrouw aan de horizontaal gehouden armen van een danser hangt, en daarbij de gekruisigde Jezus nabootst. Om kort te gaan: de negentig minuten durende voorstelling wist ons van begin tot einde te boeien. Dit is een frisse moderne dansvoorstelling dan ook met een ontzettend strak ritme en dito spanningsboog.

In Marie-Antoinette zien we Louis XV (Frederik Deberdt) en zijn maîtresse, de hertogin van Barry (Miyuki Kanei) een heerlijke pas de deux neerzetten die seks en verlangen uitstraalt. Zij gekleed in een rode jurk, met achteraan een motief dat doet denken aan een roos. De hofhouding draagt dezelfde jurk maar allemaal in een andere kleur. Het koppel, en het buitenechtelijk gedrag van Louis XV gaat over de tongen. Dat gebeurt niet bij Lodewijk-Auguste (later Louis XVI, neergezet door Mickaël Conte) en Marie-Antoinette, de aartshertogin van Oostenrijk wanneer die huwen op 16 mei 1770. Simpelweg omdat de twee er maar liefst zeven jaar over doen voor ze voor het eerst de lakens met elkaar delen. Nu bon, ze waren dan ook respectievelijk 15 en 14 toen ze in het huwelijksbootje stapten. Tijdens de openingsscène zien we het ensemble rond een lege grote lichtgroene kader met gouden rand vooroverbuigen en hun hand- en armbewegingen verlangen, afstand en moeilijk bereikbaar zijn uitstralen.

Maladain volgt de muziek tamelijk 1 op 1. Hij trekt daarbij zowel de kaart van de rechte, als de cirkel en de kromme, zoals in de golfbeweging van de armen als de golfslag/wave die de dansers op een rij tonen. Met de armen of een arm met een been vormt het gezelschap een vierkant, of trekken ze twee diagonale lijnen in de lucht. Qua timing en plaatsing bereikt het gezelschap de perfectie in het puur synchroon dansen in rijen van vier, vervolgens per twee, waarbij ze bij het vooraan naar het podium gaan een bocht maken om zo naar de achterkant van het podium te trekken, waarbij ze ook in die beweging een boog, een kromme dus maken. Twee cirkels, soms zelfs drie in elkaar worden gevormd, met de dames aan de buitenkant. Nog een cirkelbeweging die voorkomt, is het meetrekken van een danseres over de podiumvloer wanneer die op het podium zit, waarbij de danser die haar handen vastheeft, haar ook rond laat draaien. Met de handen in elkaar gevouwen vormen de dansers ook enkele ringen die ze in elkaar plaatsen en laten golven.

Wanneer Louis XV sterft op 10 mei 1774 komt zijn kleinzoon aan de macht. Marie-Antoinette mist echter politieke ervaring en benut haar bekomen macht

onvoldoende. Ze wil vooral schitteren en bewonderd worden als de elegantste en best geklede. Het levert met stip een van de hoogtepunten van deze choreografie op wanneer we Claire Longchamp met Marie-Antoinette samen met Raphaël Canet, Jeshua Costa, Romain Di Fazio, Loan Frantz, Michaël Garcia, Guillaume Lillo, Hugo Layer en Ismael Turel Yagüe een uitermate boeiende choreografie zien neerzetten met gele waaiers. Daarbij legt de choreograaf ook de visuele link naar hoe het uiteinde van een jurk er met geopende benen er destijds uitzag: als een waaiër die ondersteboven gehouden wordt. Het geel staat symbool voor verandering. Ze zal eigenwijs als ze is, breken met de etiquette. Hoewel haar huwelijk niet is dat is, haar man is erg gereserveerd - hij houdt van de jacht, aardrijkskunde, uurwerken en wetenschap - zal ze uiteindelijk toch het leven schenken aan vier kinderen. Marie-Charlotte is haar eerste dochtertje. Deze voorstelling toont haar als een popje, in een prachtige choreografie waarop die op de handen van haar vader stapt wanneer die op zijn rug verder sluïpt. Wie wil kan daar een verwijzing naar het werk van Sidi Larbi Cherkaoui in zien. De hongersnood in Parijs brengt een woedende menigte van vrouwen in opstand tegen de koning en de koningin en op 5 oktober 1789 trekken die naar Versailles. Het zal uiteindelijk de voorbode zijn van het einde van dit koppel: onthoofding via de guillotine. Louis XVI kwam zo aan zijn einde op 21 januari 1793, zijn vrouw Marie-Antoinette volgde op 16 oktober 1793, hier te zien op het einde van de voorstelling wanneer Claire Lonchamp maar een beetje van bovenaan belicht wordt en de klank van de guillotine te horen is. Aan de vele intieme feestjes in Trianon die ze organiseerde om zo te kunnen ontsnappen aan de saaiheid van het leven aan het hof, de luchtigheid, het speelse - dat volledig weerspiegeld wordt in deze dansvoorstelling - komt zo definitief een einde.

< Bert Hertogs >

Volgend seizoen brengen Music Hall en Malandain Ballet Biarritz op 20 en 21 juni 2020 een nieuwe dansvoorstelling in Stadsschouwburg Antwerpen, op de muziek van Beethoven naar aanleiding van 250 jaar Beethoven.

Credits:

Creatives

MALANDAIN BALLET BIARRITZ

Choreografie Thierry Malandain Decor en kostuums Jorge Gallardo Lichtontwerp François Menou Realisatie kostuum Véronique Murat met assistente Charlotte Margnoux Geluidsontwerp Nicolas Dupéoir Ontwerp decor Frédéric Vadé Ontwerp accessoires Annie Onchalo Ontwerp hoofdtooi Charlotte Margnoux Balletmeesters F. Dubuc/R. Coudray Muziek Joseph Haydn/C. W. Gluck

MUSIC HALL

Producent Geert Allaert Decor Decor & Atelier Kostuums La Donna Costumes Sound & Light PRG Dirigent Paul Dinneweth Orkest La Passione Resident director Brigitte Derks Dramaturg Jean-François D'hondt

DANSERS

Claire Lonchamp Marie-Antoinette Mickaël Conte Lodewijk XVI Irma Hoffren Keizerin Marie-Thérèse, moeder van Marie-Antoinette Frederik Deberdt Lodewijk XV, Grootvader van Lodewijk XVI Miyuki Kanei De gravin van Barry, favoriet van Lodewijk XV Arnaud Mahouy De graaf van Mercy-Argenteau, Ambassadeur van het Germaanse Rijk Raphaël Canet Axel von Fersen, favoriet van Marie-Antoinette Jeshua Costa Jozef II, broer van Marie-Antoinette Clémence Chevillotte De tantes Allegra Vianello & Laurine Viel, zusters van Lodewijk XVI Hugo Layer Perseus Nuria López Medusa Clémence Chevillotte, Allegra Vianello & Laurine Viel Drie nymfen De jongens van koningin Rococo Raphaël Canet, Jeshua Costa, Romain Di Fazio, Loan Frantz, Michaël Garcia, Guillaume Lillo, Hugo Layer, Ismael Turel Yagüe De intimi van Marie-Antoinette Giuditta Banchetti, Clémence Chevillotte, Clara Forgues, Miyuki Kanei, Nuria López Cortés, Alessia Peschiulli, Patricia Velázquez,

Allegra Vianello, Laurine Viel

Jeshua Costa, Michaël Garcia, Hugo Layer, Guillaume Lillo

De herderin en de herder

Patricia Velázquez, Arnaud Mahouy

Ensembles

Giuditta Banchetti, Raphaël Canet, Clémence Chevillotte, Jeshua Costa, Frederik Deberdt, Romain Di Fazio, Clara Forgues, Loan Frantz, Michaël Garcia, Irma Hoffren, Miyuki Kanei, Hugo Layer, Guillaume Lillo, Nuria López Cortés, Arnaud Mahouy, Alessia Peschiulli, Ismael Turel Yagüe, Allegra Vianello, Laurine Viel, Patricia Velázquez